

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **40** coroane. — Pe șase luni **20** coroane. — Pe trei luni **10** coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbătă

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Adunare poporală

Mâne, Marți în 25 Februarie st. n. la 10 ore a. m. se va tine o **adunare poporală în Piata mare** din Sibiu, pentru a protesta împotriva sălbăticilor comise de bandele săcuiești-ungurești în comitatul Aradului și în părțile ungurene, bande organizate și plătite de guvernul unguresc.

Orfelinatul român

In preajma sărbătorilor Nasterii Domnului din anul 1915, o seamă de Români sibieni, oameni cu suflet larg, cu inimă căldă, cu înțelegere adâncă pentru nevoiele neamului, au hotărât să pună temelie unui dintre cele mai umanitare, frumoase și folositoare așezăminte, orfelinatului român, înveșnicind această superioară hotărâre prin următorul act comemorativ adresat Consistorului arhidiecezan:

«Răsboiul actual a scos la sufragață o mulțime de necesități pe care ne simțim datori a le sprijini.

O astfel de necesitate de actualitate, și după părerea noastră de cea mai mare urgență, este înfăptuirea unui orfelinat în Sibiu, pentru orfanii celor căzuți în răsboi, sau deveniți și altcum incapabili de muncă și câștig.

Subsemnații ne-am constituit de inițiatori ai acestui așezământ umanitar, de întreținere, de creștere și de lumină, și contribuim în acest scop cu sumele arătate lângă numele nostru, iar suma întreagă o punem la dispoziția Veneratului Consistor, cu rugarea să o iee în administrare, să augmenteze fondul prin alte contribuiri și să-l doteze și din fondurile proprii astfel, ca încă în toamna anului 1916 să se înființeze orfelinatul față de care nu ne rezervăm nici un drept.

Sibiu în 12/25 Decembrie 1915. Nicolae Ivan 500 cor.; Ioan de Preda 500 cor.; Pantaleon Lucuța 500 cor.; Alexandru Lebu 500 cor.; Dr. Ilie Beu 200 cor.; Dr. Lucian Borcea 200 cor.; Dr. Ioan Fruma 200 cor.; Dr. Vasile Preda 200 cor.; Dumitru Vulcu 200 cor.; Lazar

Triteanu 200 cor.; Ioan I. Lăpădatu 100 cor. și Constantin Popp 100 cor. La olalta 3400 cor.».

Idee și silințele acestor puțini au fost îmbrățișate de lumea românească de pretutindenea cu cea mai mare căldură și cu cea mai sinceră și sfântă însuflețire. Ziarul «Românul» de sub direcția fostului secretar consistorial, astăzi șef de resort al cultelor, Vasile Goldiș pătrunzându-se de marea însemnatate ce comportă un astfel de așezământ, a făcut cea mai nobilă și efectivă propagandă, pentru realizarea căt mai apropiată a lui.

Dr. Ion Mateiu fost coreferent școlar, astăzi șeful învățământului primar și normal în resortul cultelor, prin articole de caldă însuflețire, prin vorbiri particulare în atingere cu învățătorii, iar asesorul N. Ivan în contact cu preoții au îndemnat cu vreme și fără vreme la jertfire pentru scopul înalt și izbăvitor de dureri. Si preoții și învățătorii sub îndemnurile acestea și în largă înțelegere a tuturor chestiunilor românești au devenit cei mai aprigi propovăduitorii ai faptelor milei creștinești.

Harnicul și însuflătul protopop al Brașovului V. Saftu colectează între credincioșii Brașovului suma de 100,000, eruditul protopop al Săliștei Dr. I. Lupaș numai dela Sălișteni 30,000 cor. Simțul de jertfă crește zi cu zi, colectele curg gârlă din toate olaturile noastre locuite de Români, din șumilitul și întunecatul Bihor din Marmăția din părțile Aradului și chiar și București colectează 260,000 pe seama orfanilor români din Ardeal.

Însuflătirea se extinde asupra tranșelor de umezeală, de ger, de foc, de moarte, intră în spitale și toți Români își deschid pungile pentru a contribui la alienarea durerilor din lumea românească, fiecare se ostenește, aleargă cu o râvnă cucernică pentru a contribui cu petricică la clădirea internatului.

Mama duioasă a săracilor și orfanilor, nobila și luminată Regină Maria îndurerată de suferințele orfanilor ardeleni a trimis 120,000 cor. pentru a se îmbia alienare și măngăiere celor stingheri de părinți.

Si așezământul umanitar, îmbrățișat cu atâtă căldură de toată suflarea românească a luat făptură. Orfelinatul arhidicezan s'a deschis în lunile trecute. Primii orfani au intrat în odăile sănătoase, pline de căldură, de îngrijire părintească dela școala centrală, iar mâne poimâne vor trece în edificiul mare împrejmuit de grădină frumoasă, cumpărat de Consistor anume pentru scopurile orfelinatului.

In zilele trecute, șeful cultelor Vasile Goldiș, întovărășit de secretarul ge-

neral Dr. I. Lupaș și asesorul N. Ivan, au vizitat orfanii plăpâanzi în odăile lor, și petrecând mai îndelungată vreme în mijlocul lor să a intereseat de aproape de trebuințele fiecăruia. Directorul orfelinatului Dr. Ioan Stroia a dat toate informațiile, a desfășurat planul după care crede că ar fi mai consult să îngrijească și crească orfanii, iar Dl V. Goldiș pe deplin mulțumit cu îngrijirea orfanilor, a făgăduit că va stăruī cu toată energia ca orfelinatul să se desvoalte în viitorul apropiat într'un mare așezământ umanitar și totodată de cultură curată și românească.

Man Vornic.

Imprumutul Național

emis de Statul Român prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor din Sibiu

După cum s'a vestit deja, în teritoriile Transilvaniei, Banatului și părțile ungurene, unite cu Regatul României, se va face în proximele zile, pe cale de subscripție, un imprumut public, numit «Imprumutul Național», în scop de a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din sus numitele teritorii.

Imprumutul național se emite pe baza decretului-lege din Ianuarie a. c. al Maiestății Sale Regelui Ferdinand I al României. Se face de Statul Român, în contul datorilor publice ale Regatului. Consiliul Dirigent, resortul finanțelor din Sibiu, a primit însărcinarea să ducă la îndeplinire emisiunea acestui imprumut.

Condițiunile, în care se va emite noul imprumut, sunt următoarele:

Se emit în Bonuri de tezaur la purtător, în coroane austro-ungare și în titluri de căte K 200, 500, 1000, 5000, și 10.000 pe cursul pari. Bonurile de tezaur, care sunt libere de orice impozit, poartă dobândă de 5%, iar primul cupon este scadent deja la 1 August a. c. Statul Român va replăti aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 și anume în lei, după cursul, ce va fi atunci între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru fiecare sută de coroane nominal minimum 50 lei. Statul Român și rezervă dreptul să denunțe acest imprumut în întregime sau parțial și înainte de termenul fixat pentru replătire, adecă și înainte de 1 Februarie 1923, și anume în urma unei publicații oficiale prin Monitorul Oficial cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru prezentare la rambursare. Plătirile la imprumut se fac în co-

roane. Se primesc însă numai bancnote emise de Banca Austro-Ungară înainte de 1 Octombrie 1918. Plătirile se pot face și în lei, și anume pe cursul 1 leu egal două coroane.

Din condițiunile arătate în cele precedente reies clar avantagiile deosebite, ce le oferă acest împrumut pentru cetățenii noștri din teritoriile Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul României. Dintre aceste avantajii reținem următoarele:

1. Ca debitor figurează Regatul Român, al cărui credit este astăzi mai mult ca ori și când recunoscut de toate cercurile financiare din lume.

2. Împrumutul este de durată scurtă și va fi replătit în cel mult patru ani de zile. Prin aceasta publicul va ajunge în scurtă vreme la capitalul său, dat fiind, că după aranjarea politică și națională a statelor, când se va începe munca de refaceri și prefaceri pe terenul economic, aproape pretutindenea va fi o mare lipsă de numărător.

3. Împrumutul acesta aduce o dobândă de 5%, care constituie o rentabilitate favorabilă, față de stările de azi, când băncile pentru depunerile de durată abia plătesc 2%, iar pentru cele avizate nu plătesc nimic.

4. Primul cupon este scadent deja la 1 August a. c., astfel, că dacă considerăm, că emisiunea se va sfârși abia la finea lui Martie a. c., detentorii de bonuri vor primi dobânzile primului semestru după 4 luni, ceea ce însemnează, pe acest interval de timp, o rentabilitate de 6.6%.

5. Împrumutul național este scutit de orice impozit în prezent și viitor.

6. La replătirea împrumutului Statul garantează cursul de cel puțin 50 lei pentru o sută de coroane. Aceasta este avantajul cel mai mare, care îl oferă cetățenilor nou împrumut, deoarece pentru orice caz, fiecare detinator va primi cursul minimal arătat. Afară de aceea, dacă la replătire cursul coroanei va fi mai mare ca acest minim, Statul va replăti după acel curs. Pentru cazul însă, că cursul ar fi mai mic, Statul garantează minimul arătat. Prin acest favor Statul vine în

ajutorul cetățenilor săi, cari nu vor mai fi siliți să schimbe avutul lor de coroane în lei, după cursul redus de azi, ci, semnând la noul împrumut, li se dă putință să aștepte lichidarea finală a valutelor de coroane, fără a-i expune la perdeți mai mari.

Cu alte cuvinte li se dă putință să salveze cât mai mult din avutul lor de coroane.

Acestea fiind avantagiile împrumutului național, îndemnăm cu toată stăruința instituțiile noastre de credit să semneze cât mai mult și să facă cea mai extinsă propagandă la clienții lor și peste tot la poporul nostru, să-și plaseze avutul de coroane în Bonurile de tezaur ale împrumutului național. Rugăm să facă asemenea și celelalte instituții culturale ale noastre, special consistoarele bisericilor române, cari vor lueră în interesul credincioșilor lor, dacă îi vor sfătuî să semneze sumele disponibile de coroane, la împrumutul național. Prin aceasta își vor îndeplini nu numai o datorință patriotică, dar, după împrejurările date, vor salva cât mai mult din avutul poporului nostru.

R. E.

Congresul învățătorilor români

Ziua mult așteptată a sosit.

Luni, s'a deschis primul congres istoric al învățătorilor de dincoace de Carpați.

Cu toate greutățile de comunicație s'a adunat vre o 800 de învățători. Pe lângă Ardeleni, au venit colegii și din părțile neliniștite: Bănat, Bihor, Sătmăra și Maramureș.

Materialul vast al programei congresului s'a împărțit comisiilor, care au lucrat Sâmbăta și Dumineca toată ziua.

In rândurile congresiștilor e multă animație și se prevede că congresul va pune în lumină favorabilă acest corp vrednic de stimă și de o soarte mai bună.

Despre mersul congresului vom da raport amănuntit.

C. I.

FOIȘOARA

Preotul militar

— O schiță a activității sale —

În fosta armată austro-ungară toate trupele, de orice armă, își aveau preotul lor.

Datoria acestui preot nu se mărginea numai la măngăierea rănișilor, dela locul de bandajare, sau îmbărbătarea celor ce erau în linia de foc gata de atac, și nu constă întru îngroparea acestora, cari s'a jertfit pentru idealuri străine, precum nici întru purtarea matriculelor morților sau a căsătorișilor și botezaților, și nici în a tinerii serviciilor divine împreunate cu vorbirile de însuflețire, — ci se intindea și asupra îngrijirii părintești, prin deasă convenire afară de oficiu, cu ostașii săi.

Implinirea acestei datorii n'a fost tocmai ușoară. Dovadă sănt căzurile multe, când colegii mei au murit de glonț dușman, sau au fost greu răniți, unii au căzut jertfă boalelor molipsitoare din spitale și din câmpul de luptă, alții au ajuns prisonieri, alții au rămas înghițați de lavinele uriașe ale munților!...

O satisfacție deplină are preotul atunci, când observă, că cei cari în timpurile de pace

nu au prea deschis ușa bisericii, azi își mărturisesc cu lacrimi de căinăță, că inima lor odioasă împietrită, acum s'a înmuitat, și ei s'au întors, ca renăscuți sufletește eară către Dumnezeu.

Multe lucruri bune și frumoase s-ar putea aminti din rezultatele preotului militar din lazaretele campestre și a celor din institutele sanitare de după fronturi și din patrie...

Zile și nopți au alergat dela un pat la altul, stând lângă bolnavii în tifus, scurgere (disenterie), holeră și alte boale infecțioase. Ei și-au împlinit cu zel datorințele, întăriți de puterea dumnezească și dragostea ferbinte față de fiili neamului nostru.

In urma acestui tratament ei căștigă încrederea nemărginită a soldatului, precum se poate observa din următoarea întâmplare:

Am vizitat spitalul, ca toți colegii mei de alte confesiuni. Intre bolnavii și răniții din acel spital, am ajuns la patul unui ostaș român, grav rănit la stomac și intestine. L-am măngăiat și întărit în credința vindecării; ear el m'a rugat să-i dau un păhar de apă zicând:

— «Dă-mi, părinte, Sfintă Ta, un păhar de apă, că mi-e sete foarte, am rugat pe domnul medic și pe alții și nu vor să-mi dea, dă-mi Sfintă Ta, că mor de sete și nu de durerile stomacului».

I-am explicat atunci, că de ce nu e permis

Jafuri și omoruri ungurești

Din Arad se depeșează Renașterei Române, că Vineri d. a. la ora 3 a sosit în fața marei comune românești Siria un tren blindat, cu trupe republicane ungurești și 4 tunuri, și 20 mitraliere.

La primărie au bătut pe dl Hotărăan, lovindu-l cu puștile, l-au arestat și l-au urcat în trenul blindat.

După «vitejia» aceasta au spart ferestrile casei dlui Hotărăan, au intrat în odăi și au împușcat pe soția acestuia, președinta Reuniunii femeilor române din Siria, și au omorât în mod bestial și pe fiul mai mic al ei, Gheorghe Hotărăan.

«Vitejia» ungurească se urmează în comună. Se începe jaful adevărat hunic, cu schinguiuri și omor. Sunt câteva sute de răniți, și peste șasezeci de uciși, femei și săteni.

Tăranii și intelectuali români cad jertfe ale turbării unor zăpăciști.

Anarhia ungurească trebuie sugrumată cu orce armă.

Basarabia

Starea economică. — Suprafața. — Producția agricolă. — Viile. — Industria.

In Analele științifice și economice se publică un studiu al dlui G. Ionescu — Șișești despre vechea provincie românească de peste Prut.

Eată cum ni se înfățișează această provincie:

Basarabia are o excelentă situație geografică între două râuri navigabile și răzemăta pe mare, o climă continentală, fără a fi excesivă, și un excelent pământ pentru cultură. Suprafața Basarabiei este de 44.936 km. p., cu o populație de 2.274.000 locuitori. Repartiția suprafeței este 90% sol arabil și fânețe, 20% ecărente, grădini, 80% păduri și 2% pământ sterp. Semănăturile anuale atingeau în 1917 aproape două milioane și jumătate hectare. Următoarele cifre, reprezentând producția agricolă în 1913, ne arată adevărată bogăție a Basarabiei: 300.000 vagoane de cereale, trei milioane hectolitri de vin, un milion și jumătate tone de nutreț, trei milioane și jumătate kilograme de tutun, o mie kilograme gogoși de mătăsă, 150.000 kilograme de miere și 185.000 kilograme de ceară.

Repartizarea suprafeței cultivate cu cereale, în cei din urmă doi ani dinaintea revoluției

să bee apă, și dacă i-ar da cineva apă, când stomacul nu poate să primească, ar săvârși un mare păcat, pentru că bolnavul ar putea să moară și să lase în jale și durere pe cei deacăsa. Convins de binele ce i-l doream, îmi zice: «Părinte, Dumnezeu te-a adus la mine, am să ascult sfatul părintesc. Până acum celorlăți de la cari am cerut, nu le-am crezut; însă îndată ce mă sfătuiești Sfintă Ta, cred că este așa și nu voi bea apă».

Bolnavul s'a însănătoșat.

Dacă preotul din câmp, care servește trupelor din linia de foc, e erou neînfricat, nu mai puțin e cel din lazaretele dela bolnavii infecțioși. El umblă, ca trimis serv al lui Dumnezeu între sirurile lor, împărtind măngăiere tuturor. O simțire supranaturală cuprinde pe soldații cari sănt din turma sa.

Preotul din câmp, după glasul tunului a amușit, detunăturile infiorătoare ale minelor au încetat și văzduhul să mai linșește, pleacă degrabă la cei răniți, le dă mâna de ajutor, legând de multeori cu medicul în rând pe cei răniți, ear pe ceice îngerul Domnului i-a chemat dintre noi și așeză în pământ străin, departe de ai lor iubiți.

De sine înțeles, toți preoții militari, la regimenter, la spitale, brigăzi, diviziuni, sau la co-

rusești era de 2,270.665 deseatină (unitate de suprafață apropiată de hectar, 1 deseatină = 1,1 ha.) În anul 1916, față cu 2,257.410 în anul 1915, producția la deseatină dă dovada rodniciei naturale a solului basarabean. Astfel producția din anul 1915, care poate fi considerat ca an normal, a fost următoarea: grâu de toamnă 1808 kgr., grâu de primăvară 640 kgr., secără 1520 kgr., porumb 1680 kgr., orz 1520 kgr., și ovăz 1712 kgr.

In ultimul timp, din cauza frământărilor revoluționare, suprafetele de cultură s-au redus, munca să făcut în condiții foarte rele, din pricina că țărani au căutat să cuprindă cât mai mult pământ în nădejdea că le va rămâne lor, fără să-l poată munci cum trebuie.

Anul trecut, a fost o bună producție a viilor și a pomilor fructiferi. Producția de vin în 1918 a fost de trei sute hectolitri la deseatină, sau în total 1,280.160 hectolitri.

In ce privește producția de fructe, în 1905—1909 este de 13.585 tone fructe uscate. Exportul de mere în anul 1909, an de producție normală, a fost de 1056 tone, reprezentând 21% din producția totală a acelui an. În același an, s'a scos din Basarabia 3264 tone nuci, 880 tone pere, 1728 tone struguri, 960 tone prune pentru tuică.

Pădurile ocupă în Basarabia circa 250.000 deseatină și se întind mai ales în regiunea de nord și centru. Această întindere nu poate face față nevoilor țării. Astăzi lemnul de foc este foarte rar și scump în Basarabia, iar lemnul de construcție lipsește cu desăvârsire, și este adus, pentru nevoie locale, din Moldova. În epoca revoluției pădurile au fost brăcite și trebuie multă energie pentru a se introduce ordine în exploatarea silvică. În viitor lemnul ar putea deveni un articol foarte important de export în Ucraina, unde lipsa lui este și mai mare.

In ce privește vitele, Basarabia are astăzi o situație mai bună decât înainte de răsboi, căci toate vitele care au aparținut armatei rusești au rămas acolo după disoluția frontului. Numărul cailor ar fi astăzi, după un referat al semstrei guberniale, de 375.935 capete și al porcilor de peste 500.000. Numărul vitelor corante e de cel puțin 800.000 capete, iar al oilei de minimum un milion capete.

Una din marile bogății ale Basarabiei sunt și pescările.

Industriile agricole au multă perspectivă de dezvoltare. Se găsesc astăzi în Basarabia 320 mori mari cu motor, 20 de fabrici de spirit, 7 destilerii de cognac, apoi numeroase tăbăcării, fabrici de săpun, manufacuri de tutun, fabrici de bere, de zahăr etc. O mențiune specială merită instalațiile de fabricat varul, din care mari cantități se exportă.

mandele mai mari, aveau să conducă matriculele și să resoleve actele oficiale.

Afără de acestea, preoții militari erau și conducătorii azilelor militare de restaurare. În timpul din urmă au fost impărtășiti foarte mulți la *lagărul (stabă)* reintorsilor din captivitate. În lagăre, pe lângă serviciile divine împreunate cu vorbiri potrivite, au ținut pe zi căte 2 prelegeri pentru cei întorși cu idei de arnărie și de bolșevism.

Mai amintesc alte servicii d'ale preoților militari, ca de ex.: Au îngrijit de corespondența ostașilor cu cei de-acasă, măngăind pe cei care primeau vesti rele sau slabe din sat. Preoții aduceau pentru luptătorii ostași, în tabăra și în spitale, material de lectură, cărți și ziare.

Munca lor a fost recunoscută și apreciată din partea organelor militare și de superioritățile bisericii noastre.

Și totuș, cea mai mare și mai frumoasă distincție pentru preoții militari rămâne conștiința lor, că în tot timpul greu al răsboiului și-au împlinit datoria împreună cu chemarea lor de urmași vrednici ai ucenicilor Măntuitorului.

Schițarea aceasta, despre activitatea preoților în răsboiul sfârșit, s'a făcut în fuga condeilului.

Fertilitatea solului va face din Basarabia o țară și mai bogată, când căi numeroase de comunicație o vor brăzda în lung și în lat și când o agricultură sistematică va pune în valoare mijloacele de producție. Industria va lăsa și ea având când se vor aduce instalații industriale și când se vor putea desface produsele fabricate. Capitalurile devenite disponibile prin aplicarea reformei agrare vor căuta plasament și vor da industriei o dezvoltare tot mai mare.

† Protopopul Pavel Roșca

Vineri în 8/21 a curentă a început din viață, după lungi și grele suferințe, harnicul protopop din tractul Ungurașului, *Pavel Roșca*, fratele I. P. C. Sale părintelui arhimandrit și vicar arhiepiscopal Dr. Eusebiu R. Roșca.

Trecerea lui din viață a umplut de durere nu numai pe membrii numeroși ai familiei și pe credincioșii parohiei Fizes-Sânpetru, pe cari i-a păstorit și condus pe calea binei și adevărului timp de 42 de ani, ci și pe toți preoții din tractul Ungurașului, în fruntea căror a stat cu vrednicie 31 de ani.

Răposatul a fost tipul omului onest și conștiințios în împlinirea datorințelor sale, care nu prin vorbe, ci prin fapte și-a asigurat stima, iubirea și recunoașterea subalternilor și a superiorității sale bisericesti.

Ca cap de familie s'a distins prin viață puritană și prin creșterea aleasă de care a împărtășit pe copiii săi. Unul dintre aceștia este și distinsul profesor seminal Dr. Pavel Roșca.

Sub raport social regretul protopop a avut o lină calmă și corectă, pe urma căreia în toate zilele vieții sale s'a văzut încunjurat și de stima, venerația și aprecierea favorabilă a cetățenilor de limbă și de lege străină.

După o viață prodigioasă de 67 de ani, în clipă, când bulgării de pământ vor să înceapă rămășișele pământești, datori sănătem cu toții să-i zicem creștinescul: *Dumnezeu să-l ierte!*

Stirile zilei

Atentat nereușit. Uu atentat, împotriva ministrului președint francez Clemenceau, n'a reușit. Atentatorul, cu numele Sergiu Ulinov Cerghinov, este arestat în Paris. Reprezentanții puterilor aliate s'a prezintat Joi la Clemenceau, felicitându-l pentru norocoasa scăpare.

Anulare. Decretul Nr. V. ai Consiliului dirigent anulează articolul de lege ungariană XVIII din 1915 despre responsabilitatea materială a trădătorilor de patrie.

Arhivele de sigur conțin multe mărturii despre jertfele și rodnică activitate a preotului militar. Viitoarea istorie a răsboiului le va putea reda în lumină adevărată.

Hendorf, 1919.

Andrei Moldovan
fost preot militar.

CÂNTEC

— DIN GEIBEL —

Iși seacă purpura lor față
Garoafele toate 'n grădină.
Se sting din această viață,
Căci tu ești în țară străină.

Și focul adoarne pe vatră
Și 'n rece cenușă s'ascunde.
Cu drag, l-am păzit noi odată,
În van! Tu ești nu știi pe unde.

Și lumea îmi este pustie,
În juru-mi nu-s flori, și nici stele,
Ea inima-mi tristă nu știe,
Pe unde te-ai dus tu cu ele.

Ioan Berghia.

Osândit la moarte. Din București se anunță: Curtea marșală, după lungă desbatere, a osândit la moarte pe colonelul *Victor Verzea*, acuzat de tradare de patrie.

Producția muzicală și literară în Sibiu. Cu prilejul congresului învățătoresc, Reuniunea fețelor din Sibiu organizează *Martii seara în Teatrul orașului* o producție muzicală și literară.

Venitul producției este menit pentru ridicarea monumentului în amintirea vîțejilor căzuți la Orlat în 1916.

Calendarul în oficile publice. O circulară a președintelui Consiliului dirigent hotărăște, că oficile publice (afară de autoritățile bisericesti) se întrebunează în actele lor atât calendarul *vechi*, cât și cel *nou*. — Căile ferate, poșta și telegraful vor întrebuna în serviciul lor *numai* calendarul nou.

Aviz. Resortul cultelor și instrucției publice face cunoscut, că dl Virgil Crăciunaș, student tehnic a fost admis, fără examen, să urmeze cursurile, ca extern, în seria elevilor admisi în urma concursului ținut la școala de poduri și șosele. Dacă este poftit să se prezinte la cursuri. (Biroul presei.)

Limbă greșită. Citim: «Trimitătorii sănătate cercați să...» (recerc este nemțescul ansuchen), în loc de: Se cere dela trimițători, să... «In lipsa mijloacelor recerute», (de ce nu: cerute?). «A mulțumit telegrafice,» (telegrafic, s. pe cale telegrafică). «Nu vor fi deobligați», (obligați). «Din incidentul eliberării,» (din prilejul, cu ocazia; incidentul însemnează cu totul alt ceva). Congresul a avut loc, (franțuzism, întrebunțat mai ales de ziare bucureștene) în loc de: s'a ținut.

Peste Oceanul Atlantic. În ultimul timp s'au făcut numeroase încercări pentru trecerea Atlanticului prin mijloacele aeriene.

Ministerul aerian englez intenționează a face experiențe cu nave aeriene tip: *Handley page aeroplanes* și hidroavioane.

Atât englezii cât și americanii își propun să incerce drumul de sud prin insulele Azore mai mult de cât acela prin New-Foundland. Chestiunea este distanța și direcția vântului.

Dela New-Foundland la Azore 1195 mile, și dela Azore la Portugalia 805 mile. Dela New-Foundland direct la Irlanda sănătate 1880; astfel că via nord are avantajul în distanță; dar pe de altă parte Azorele oferă un loc de aterizare pentru a putea intrerupe călătoria.

Persoane experte sănătate de părere ca și condițiile atmosferice în dumul de sud sănătate în genere mai usoare. Ori care din aceste drumuri vor fi alese, americani încep săborul cu avantaj, deoarece vântul bate mai mult dela vest la est în special la înălțimi mari. Se pare că atât ministerile aeriene americane, cât și engleze vor să surprindă lumea într'o bună dimineață cu vestea că s'a făcut săborul peste Atlantic.

Amânare. Congresul *Vânătorilor* români s'a amânat pentru ziua de 20 Martie nou 1919. Onor. ziare sănătate rugate a reproduce acest anunț. T. R. Popescu.

Calendarul arhidiecezan. Spre orientarea On. public se comunică, că «Calendarul arhidiecezan» pe anul 1919 s'a epuisat.

Libraria arhidiecezană.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Zilnic programă interesantă.

Incepul la ora 6^{1/2} și 8^{1/2} seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: D-na Emil Toth.

Martii: *Lovitură aspră*, dramă detectivă în 4 acte.

Incepul la: ora 6^{1/2} și 8^{1/2} seara.

Regatul României**Ministerul de Finanțe**

Datoria publică

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

In virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest imprumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 6000, și 10,000 în coroane austro-nngare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest imprumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cauțiuni la toate cassele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași casse drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la cassele publice (cassierele instituțiunilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plată pământurilor parceleate conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detendorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest imprumut în întregime sau parțial înainte de terminul fixat și în urma unei publicații speciale prin «Monitorul Oficial» cu șase luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest imprumut vor fi reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor libera proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștință de dispozițunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere

In baza prospectului de emisiune, subscrierea la imprumuturi cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești,
- la băncile săsești,
- la perceptoare,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și preturi,
- la alte instituții și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, care sănătate date de mai înainte, sau inclusiv 1 Octombrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu. Consiliul Dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziar, are dreptul să închidă subscrierea, când va vol.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriptorului i se va libera o chitanță, constatănd subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanță plătirilor, la locurile de subscripție.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Şeful resortului: **Dr. Aurel Vlad m. p.****Concurs**

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a Râpa de sus, protopresbiteratul Reghinului, rămasă vacanță în urma trecerii la cele vecinice a parohului Nicolae Gliga, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sănt cele făsionate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor parohiale pe lângă restricțiunile din §-ul 26 al Regulamentului.

Concurenții să înainteze cererile lor la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis — iar pentru a se face cunoștuți poporului pot merge la biserică în vre-o Dumineacă ori sărbătoare cu prealabila încunoștințare a subsemnatului.

Reghin, 28 Ianuarie 1919.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Reghinului în conțelegeră cu comitetul parohial.

Vasile Dumitru
protopop.

Nr. 10/1919

(51) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul neputincios Ioan Sârbu din parohia de cl. a III-a Cerbău cu filiiile Aranies și Ulm, din protopresbiteratul Hunedoara, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sănt: 2/3 părți din toate venitele parohiale și ajutorul pentru capelani din vîsteria statului.

Concurenții sănt poftiți a-si înainta cerele concursuale la subsemnatul oficiu în terminul deschis și a se prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, celebra și a face cunoștință cu poporul.

Hunedoara, la 29 Ianuarie 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. al tractului Hunedoara în conțelegeră cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopop adm.

Pomicultor-Viticultor

cu școală practică, muncitor, fără viciu, se caută pentru formarea și conducerea unei școale de pomi și viță în regiunea Drăgășanilor. Leafă bună, tantiem și întreținere.

A se adresa la administrația ziarului nostru Str. Măcelarilor 45, Sibiu.

(45) 3-4

Bucătăreasă

in etate, preferabil străină, care a fost la moșie se caută pentru un domn bătrân, singur la țară. Are la dispoziție, servitoare și rândă.

A se adresa la administrația ziarului Str. Măcelarilor 45, Sibiu.

(46) 3-4

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântecepentru voce și piano de **Emil Montea**.

II.

- Oltul, poezie de O. Goga.
- Singur, poezie de O. Goga.
- Doina, poezie de G. Coșbuc.
- Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

:- Expedată recomandat, porto postal 40 fil. :-